

MEDITATIO S. EVANGELII.

DOMINICÆ 2. POST PASCHA.

Additis S. Patrum dictis, Quæstio,

numq; aliquot decisione, ad uberiorem textus, cùm opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

Q U A M

In Regia Aboënsi Academia.

P R A E S I D E

DN. AE SCHILLO PETRÆO

S. S. Theol. Doct. Profess. & Civitatis ejusdem Pastore.

Examini subiicit, in Auditorio Majori, horis solitis

Ad diem 15 Novemb: Anni 1651.

LAURENTIUS CHRIST. BONÆUS
West-Goth.

Theoph: in Iohan.

At pastor, qualis Dominus, cognoscit suas oves: Quia curam illarum agit, & rufus eago
noscitur ab illis quos visitatione dignatur, & propter consuetudinem agnoscent
tium suum curatorem.

Luth. in b. L.

Proinde nemo de se hæc verba proferre potest, quæ Christus hoc loco profert: Ego sum
pastor bonus, bonus pastor ponit animam suam pro ovibus suis; Quare nos ad
te alliere vult, ac docere ut credamus neminem suæ passioni patrem esse pessimo.

A B O Æ

Exudebat Petrus Waid/ Acad. Typogr. Anno. 1651.

VIRIS

Prudentissimis, Consultissimis, amplitudine, reverentia
Spectatiss. & singulari humanitate
ac virtute Politissimis

DN. HENRICO SCHEPERO Seniori
calbris civitatis Aboensis
consuli gravissimo.

DN. LAURENTIO BROCHIO, ejus-
demq; civitatis consuli æ-
quissimo prudentissimo ut
Nutritio propens: ita ad
instar filialis amoris cultu
jugiter prosequendo.

DN. JOHANNI OLAI civitatis Aboensis Syndico
expeditissimo,

DN. THOMÆ THOMÆ totius Feno-
ningiae veltigalium mino-
rum inspectori solertissimo:

DN. SIGFRIDO L.
Galco Senatori & merca-
tori civitatis Aboen. maxi-
mè circumspecto,

DN: JOHANNI HEN-
RICI SCHEPERO
Philosophiae Studioſo vere
solerti ac industrio.

Dominis Fautoribus; Promotoribus ac Benefacto-
ribus jugi observantia suspiciendis ac honoran-
dis. divina cum sit materia hasce inscribere
pagellas non dubitavi

LAURENT. CHRISTOPH.

MEDITATIO TEXTUS.

DOMINICÆ 2. POST
PASCHA

In sanctæ & summe laudande TRINITATIS, PATRIS,
FILII & SIRITY SSANCTI nomine.

Percute pastorem & oves dispergentur. Zachar:
13. v. 7. Hæc verba citat ipse Christus, Matth. 26.
v. 31. Scriptum est, inquit: percutiam pastorem &
dispergentur oves grægis, postquam autem resurrexero,
præcedam vos in Galilæam. Dixit Christus discipulis:
hac nocte offendimini in me omnes*. Hanc prophes-
tiam veram fore, probat Christus ex his Zachariæ ver-
bis; ubi dicit. Scriptum est: Percutiam pastorem, & o-
ves dispergentur. Dicit Propheta his, Christum passu-
rum & moriturum pro suis ovibus; & ita esse à Deo de-
cretum, ut ipse percutiatur scilicet iræ divinæ calicem,
pro mundi peccatis gustando. Fuit maledictum ut ejus
oves liberarentur à suis infirmitasibus, & à peccatis suis.
Nominat eū pastorē Dei, sive à Deo missum, vocat eum
ctiā cohærentem Deo sive Deo proximum, quippe uni-
genitum etiam Dei filium, à patre ante secula natum,
ratione Divinæ naturæ in tempore v. hominem factum
virtute altissimi obumbrante Spiritu S. supervenien-
te conceptum. Vult itaq? Propheta Zacharias denota-
re nomen pastoris hujus, qui sinit se, percuti pro ovibus,
esse optimum pastorem, summopere diligere oves suas.
De hoc pastore ait; qnod gladius super illum sustinen-

dus sit, pastor percutiendus, & oves ad tempus dispergenda. Per oves intelligens Christi discipulos deserentes Christum in passione. Hec Prophetia etiam impleta est, sicut à Christo etiam in plena prædicatione. Matt. 26. Quod dudum Zacharias, ante Christum vaticinatus est, jam est impletum. Et quod Propheta Zacharias per hunc pastorem Christum & non aliū intelligat, id etiam Christus in hodierno Evangelio dilucide docet.

Oremus autem Deum, ut hodiernum Evangelium ita meditari queamus, ut cedat in nominis divini gloriam, nobis in augmentum & incrementum doctrine, & bonorum operum, in spem & fiduciam, & tandem in eternam beatitudinem: Dicamus igitur, Pater noster. &c.

EVANGELIUM Joh. 10, à v. II. ad 17.

Ego sum Pastor ille bonus: bonus Pastor animam suam ponit pro ovibus. Mercenarius autem & qui non est pastor, cuius oves non sunt propria, videns lupum venientem, relinquit oves & fugit: Lupus autem rapit & dispergit oves: Mercenarius autem fugit: quia mercenarius est: & non est, illi cura ovium, Ego sum Pastor ille bonus, & agnosco oves meas, & agnosco à meis: prout me novit pater, & ego novi patrem. Et animam meam depono pro ovibus. Alias etiam oves habeo, quae non sunt ex hac caula: illas oportet me quoque adducere: nam vocem meam audient, fieri unum vole & unus Pastor.

Orditur S: Joh. hoc suum caput à sermone de ostio ovilis, de ostiario, de ovibus, de voce pastoris, de Christi interpretatione horum omnium. Quæ omnia

feria tertia Pentecostes, juxta receptam consuetudinem
in Ecclesia Dei proponuntur. In recitato textu per-
git Christus, & continuat sermonem suum de eadem
materia, de ovili & ovibus, & se nominat pastorem, &
quidem bonum, non v. mercenarium, cuius oves non
sunt propriæ, qui vidit lupum venientem, & dimittit o-
ves, & lupus veniens dispergit oves'. Probat v. se esse
pastorem bonum, quia animam suam ponat pro ovibus
suis, & quia cognoscit oves suas, & à suis cognoscitur, &
quidem ita cognoscit oves suas, ut pater eum cognoscit.
Prædictum etiam congregationem futuram ex alijs ovi-
bus quæ non suant ex hoc ovili Iudeorum, sed gentium,
& se effecturam ait, ponendo animam suam, ut fiat u-
num ovile & unus pastor. Confirmatur articulus fis-
dei nostræ de Christi passione, quod is verè pro nobis os-
vibus suis posuerit animam suam, & ita opinum egerit
pastorum. Stabilitur etiam ille articulus: Credo san-
ctam Ecclesiam & Sanctorum communionem. Ec-
clesia verò est ovile Christi, cuius pastor Christus. Christus autem pastor nunquam erit sine ovibus & ovili. Exi-
tamur ad orandum Sanctificetur nomen tuum. Ad-
veniat regnum tuum. Item: Ne nos inducas intentio-
nem; Sed libera nos à malo.

P A R T E S.

2. *Quomodo probet Christus se esse bonum pa-
storem.*

2. *Quomodo describat suas oves Et ovile.*

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice breviter & sim-
pliciter tractare constituimus': Omnipotens & aeternus
Deus, Pater noster caelitus dilectissimus, nobis omnibus benedi-
cat, cunctaq; utiliter & fructuose cedere faciat.

P A R S P R I M A

In quâ meditamur:

L Potentiae pastoris Christi

demonstrationem. Ego, inquit Christus. Sic enim
infert S. Johannes v. 7. in præcedenti textu: Dixit ergo
eis iterum Christus: Amen, Amen dico vobis, quia
ego sum ostium ovium. Item ego sum ostium, per
me si quis introjerit, salvabitur: & ingredietur, &
egredietur, & pascua inveniet. Ego veni ut vitam, ha-
beant & abundantius habeant. Tandem talia dicit
jam in principio hujus Evangelij: Ego sum pastor &c.
Sicuti Christus vocatur Ezech. 34: Ego pascā &c. v. 13. & 23.
Occasionem suppeditant nobis hoc ergo ulterius meditá-
di, quanta dicta sunt de hoc, qui dicit: Ego sum; & quantū
possit, & posthac poterit. Esa. 7. vocatur immanuel, vobiscū
Deus, Deus & homo, Consiliū, Esa. 9. v. 5. Et in conceptionis
annunciatione, dicit angelus: ipsum fore magnum vocan-
dum filium altissimi, regnaturum in æternum, Luc. 1.

Cum in horto capiendus esset, præsentibus hosti-
bus & qui manum ei iniicerent, confidenter exit ad eos
ac dicit: Ego sum; tum abierunt retrorsum, & cecide-
runt in terram, Joh. 18. v. 6. Hic dixit post suam re-
surrectionem: Ego sum vobiscum usq; ad finem mun-
dt. Mili data est omnis potestas in cœlo & in terra,
Matth. 28. Non est autem hic simplex & merus homo,
qui hic loquitur ac dicit: Ego sum pastor bonus. Hic
talis pastor est quoad huam personam, ut sit Deo proxi-
mus: ut S. Zacharias eum vocat, cap. 13. Ille pastor est
quem David vocat suum Dominum, Psalm. 23. Deus
pastor meus est. Hic pastor est Deus Davidis: quem Da-
vid in Spíitu vocat Dominum, dicens: Dixit Do-

minus Domino meo, sede à dextris meis'. Hic P̄stor est etiam filius Davidis, quoad humanam Naturam. Luc. i.

L. C. Dignitas hujus Pastoris longe maxima est. Est enim verus Deus sicuti verus homo. Magna est proinde dignitas hujus pastoris oviuum. Fortis & potens est noster pastor. Gaudeamus & exultemus de hoc pastore. Non timemus lupum infernalem Diabolum. Philistæ jubilabant & tripudiabant vivente viro Goliatho, veram spem in eum ponentes, & quidem non immerito, tam terribilis enim fuit Israelitis, ut omnes vindicentes eum fugerent à facie illius, 1. Sam. 17. Videntes verò Israelitæ prævalentem Davidem, summopere gavissi sunt. Quare & nos merito lætemur de hoc nostro pastore Christo, potentissimo & fortissimo pastore, quippe ab ejus manu nullus nos eripere possit. Huic Pastori tam potenti, tribuit David hanc potentiam, ut hujus ovis pastoribus nihil desit, quicquid sit, quo opus habent, inquit, sive in cœlo sive in terra. Scit quidem hunc dare posse, non deerit mihi quicquam, siquidem ipsi nihil deest, data siquidem ei potestas omnis in cœlo & in terra. Beati utiq; sunt omnes qui confidunt huic pastori; cum quoad sustentationem, tum quoad defensionem. Hoc copiose docetur Psal. 91. Per totum Psalmum. Hoc demonstrat eductio populi Israelitici ex Aegypto. Hoc demonstrat eorum sustentatio per annos 40, in deserto, hoc demonstrat eorum defensio contra eorum hostes.

II. Bonitatis hujus pastoris,

Christi videlicet, demonstrationem.. Ego, inquit, geminae gigas substâtiæ, cujus potentia nemo potest re-

sistere. Venit princeps hujus mundi & in me nihil habet, hoc est, nihil potest efficere contra me, & meas vires: Ego inquit sum bonus pastor, & quidem tam bonus, ut ponam animam meam pro ovibus meis. Ponere animam sive mori, in mortem se dare suâ sponte pro aliquo, est verissimum signum ardentissimi amoris. Quare Christus est optimus pastor, quandoquidem animam pro ovibus cupit ponere, & verè etiam pascit, vere mortuus est propter peccata nostra, & resurrexit propter nostram justitiam. David Propheta typus erat Christi, in hoc contemptu mortis suæ, ubi oviculas suas ex ursi & leonis faucibus liberavit. Rapuit aliquando leo oviculam ex grege Davidis, rapuit etiam ursus oviculam, verum David cum hoc mox deprehendisset, intrepidus accurrit, leonem interfecit & ursum quoq; & oviculas suas liberavit. David in periculum se coijcit spe vindictæ leonem & ursum, & liberandi oviculas suas, Christus scivit se mortem non evasum, dum liberaret suas oves, omnes homines. Quarè hic amor in pastore Christo, longissime vincit amorem Davidis, sicut Christus, dum confert cum Salomone quoad sapientiam, dicit: Hic est plusquam Salomon: Ita etiam hic dicere, licet incomparatione pastoris, Christi cum Davide quoad amorem omnium: Hic est plusquam David.

L. C. Christus pastor noster, propter suum in nos amorem, quo mortem non abhorruit, dignissimus est & optimè meritus, ut à nobis redametur. Christi amorem non potuerunt extingvere ullæ tentationum & tribulationum aquæ, ut de Christi amore erga Ecclesiam canit Salomon cantorum 8. utinam nostrum amorem erga Christum non extingveret exigua gutta adversitatum: utinam idem cor esset nobis cum Apostolo

Io Röm. 8. ut dicere queamus: Quis nos Separabit a di-
lectione Christi &c. v. 35, 36, 37 + 38. 39. Oremus quoti-
die ut Deus hunc amorem infundat in cordibus nostris
hunc semper conservet ardenter, & in extingibilem.
Paulus omnia pro damno habuit, ut Christum sacrificare-
ret. Nos & que debitores sumus amare Christum. Idē
amor Christi erga nos. Idem Christi beneficium erga
nos. Christus dignetur nos appellare fratres, utinam
in nobis reperitur infucatus fraternus amor. fratres
quoad carnem. Se invicem ex peccati carcere redimunt
Christus nos redemit a maledictione legis, factus pro
nobis maledictum. Hinc Apostolus Rom. 5. dicit: de-
monstrat suam Charitatem Deus Erga nos, quod pecca-
toribus nobis existentibus, Christus pro nobis mortuus
sit v. 8. Paulus ad Eph. 3. v. 14. Dicit se flectere genua
ad patrem Domini nostri Jesu Christi, ut det Ecclesiæ
Secundum divitias gloriae suæ virtute corroborari per
Spiritum ejus &c. seq:

III. Christi comparationem

inter se & mercenarium pastorem. Ego, inquit. sum
pastor bonus, quia animam pono pro ovibus, mercena-
rius autem & qui non est pastor, & cuius oves non sunt
propriæ vedit lupum venientem, relinquit oves & fugit:
& lupus rapit oves & dilaniat. Per mercenarium pa-
storem intelliguntur, Johānes Baptista & reliqui omnes opti-
mi quantūvis Ecclesiæ doctores, Patriarchæ Prophetae &
Apostoli, excepto Christo. Nulus enim potuit conculca-
re caput Serpentis, præter Christum. Nemo potuit Dia-
bolum Spoliare suis armis nisi Christus eo fortior. Ne-
mo ejus opera præter Christum destruere potest.

L. C. Licet Christus optimus sit pastor tamen

B

qui-

quilibet à Deo ad officium altquot vocatus, videat nō
ad oculum serviat, quasi hominibus Solum serviens,
sed ut Christo ipsi: Nec solum propter mercedem hanc
quæ expectatur à mundanis Dominis, qua interdum
exigua fortassis propter voluntatem divinam erit; At
merces nostra magna valde.

III. Christi cognitionem de

suis ovibus. Ego inquit Christus, sum pastor bonus,
quia cognosco oves meas. Hanc cognitionem illustrat
Christus à cognitione quam habet pater de filio, & qua
cognoscit patrem. Hic v. notandum vocem cognitionis,
non significare solam notitiam, sed notat quoq; af-
fectum, h. e. dilectionem, utrumq; enim significat hæc
vocula cognosco oves meas sicuti ego cognosco patrem
meum, & pater meus cognoscit me. Et perfectissimā
notitiam & perfectissimum amorem Christi erga oves
suas. Dixit itaq; Christus: Ego uti diligo meas oves,
penitissimè quoq; habeo eas cognitas, nomina illarum
sunt mihi notissima, minimus dolor & molestia earum
sat s mibi nota. Sicut pater me novit & ego novi patrem.
Nec solum novi earum nomina, verum impense quam
libet etiam amo & diligo, & quidem ita ut anima meam
pono pro eis. At nemo majorum Charitatem habere
potest quam is qui sustinet mori pro aliquo.

L. C. Quia intime & infucate Christus nos amat
redamemus, ipsum, is prior dilexit nos, certe hujus
dilectionis nos nunquam peccabemus. Retrahamus amo-
rem à rebus caducis, amemus Christum, & tum colligi-
mus nobis magnum thessanrum pro hoc amore Christi.
Orandum itaq; Deus ut accendat in nobis hunc amoris
ignem.

s. Ovi-

V. Ovium ad ovile deductio-

nem earum multiplicationem. Alias oves habeo, inquit Christus, & illas oportet me adducere, & fiet unum ovile & unus pastor. Per alias oves, intelliguntur gentes, extra pomeria Ecclesiæ judaicæ, qui describuntur Eph. 1. 2. Hæc multiplicatio ovium Christi, & unum ovile factum post mortem Christi, Apostolis in universo mundo Evangelium prædicantibus de Christi persona, de vocatione gentium ad ovile, sive veram Christi Ecclesiam. Impleta est prædicatio per universum mundum, ut Acta Apostolorum & historia Ecclesiastica testatur.

L. C. Sfavissimus est concentus & harmonia V. & N. Testamenti S. patriarcha Jacob cum de messia vaticinatus esset expreſſe dicit: Ei aggregandos populos. Abraham dicit Deus: In Semine tuo benedicentur omnes gentes terræ. De multitudine ad Christi ovile venturarum vaticinatur Isa. cap. 9. & 60. Utrumq; itaq; testamentum & vetus & Novum, ut Dei Epistolæ ad me missæ maxima cum gratitudine ex clementi Dei manu & largitate acceptandum, legendum, meditandum, & in hoc vera est certitudo, Psal. 1. vita veritas & salus. Joh. 5.

SECUNDA PARS.

Quare Christus uti pastor describatur in hac parabolâ vidimus, quales oves habeat, & qualcs esse debent porro in hac parte altera videndum.

I. Quod membra in Ecclesia

vocentur oves. Non enim per oves aliud quicquam intelligitur quam auditores verbi Dei & utentes Sacramentis. Causæ quidem varia exagitari possunt, quare Christus in Ecclesia Dei viventes oves vocet, nos contenti Simus explicatione illa quam adfert David Psal. 23. Est autem hæc: Oves indigent ductore præsertim in siccioribus regionibus, ut inveniant viridia prompta, & aquam dulcem. Oves facile errant à via, nec ita sciunt viam discernere ab alijs vijs ad Sylvas & alia pericula ducentibus. Opus itaq; habent ductore, opus quoq; habent oves defensore; inter se invicem quidem oves non nihil defensionis præferunt, verum contra alia animalia nullus est animus ad sui defensionem, nulla etiam potentia, nec in fuga adeò eautæ oves sunt. Sic inquit David. homines opus habent ductore ad pascua Spiritus, verbum Dei & Sacra menta. Per se quidem homo hæc pascua invenire. Non potest. Fides enim ex auditu, auditus v. per verbum Dei, quomodo audiant absq; prædicatione Rom. 10. Viam pie & bene vivendi ut disbeat homo, necesse habet, & quidem ex verbo Dei. Lucerna pedibus meis verbum tuum. Hoc fuisse docetur Psal. 119. Verbum Dei & viam Salutis bonus pastor exponet, Ecclesia est pusillus grex, non potest Se ipsam defendere contra potentis simos hostes, Diabolum, mortem & infernum. Non timeo, inquit David ambulans in tenebrosa valle, quicquam mali, qui tu es mecum baculus tuus & virga tua me consolata sunt geras mensam mihi contra hostes meos, ungis caput

meum

meum oleo, & implet calicem meum. q. d. David, timorem utiq; vehementer diabolum, mortem & infernum, plusquam Goliathum illum, quem adolescens stravi; Verum quia tu es mecum, omnem timorem depono, sum latro animo, sicut hospes in convivio optimè exceptus. Et tractat oves at propinquante hyēe, frigore & imbribus, congregantur ab uno pastore, in sua ovilia, sub tecto intra parietes, intra clausas januas, sic oviculae Christi, appropinquante periculo, morbo & morte, congregantur in domum Domini, in paradisum, in terra vere viventium, aeternitate perpetua fruituræ Dei misericordia & bonitate.

L. C. Cogitemus nos esse oves spirituales modo, h. e. opus nos habere pastoribus bonis, ducentibus nos ad pacua animæ salutaria ex verbo Dei & Sacramentis, ne hæc saluberrima pascua negligamus. Quod si ea negligent & in fruitione tractemus, prorsus denegabuntur nobis. Hoc experti sunt illi qui ad regias nuptias erant invitati: Quando enim majori eis curæ erant; agri, boves uxores & nuptiæ, quam Regiæ nuptiæ & nihilominus tamen aliquando defagantur agricultura, mercatura, nuptijs terrenis, & laetiorem Cenam expetunt, excluduntur a Regijs nuptijs cum hac exprobatione: Nunquam gustabunt cœnā meā L. C. 2. Videamus ut adhuc bonis pastoribus monstratis nobis viam rectam, ducentem ad aeternam beatitudinem, nec tandeat nos quotidie & saepius de illa informari, ne nobis confidamus, offert se in conspectum Lata illa via eum viatorum multitudine. Diabolus sedulo dat operas ut ab æcta illa via, quæ vera est & recta, ducet ad vitam seducat in viâ illâ latam, ducentem ad perniciem. Adesto fili, iuquit David, Timorem Domini, Docebo vos &c.

P. 34. Inermes sumus & infirmi milites contra principa-
tus illos & potestates tenebrarū, diabolos, muniamus nos
induentes omnem armaturā Dei quæ describitur Eph. 6.
Quia aliquo tempore nobis in hac vita, & lacrymarū val-
le peregrinantibus varij imminent morbi, quorū etiā ovi-
culæ obnoxiae sunt, præsertim si consenescant. Senectus
ipsa est morbus, & quæ hanc præterea, ut individui co-
mites consequantur, non sunt Levia, quæ verbis mul-
tis & egregijs enumerat Salomon Ecclesiast: 12. Quare
invocandus Deus ut ne deducat nos in tentationē, & ut
tandem deducat nos per ostium illud, quod ovibus per-
transiendum est ad cælestē ovile, ut sic maneamus in dos-
mo Domini æternaliter,

II. Quid faciendum ovibus

Christi hoc indicat Christus dices: Cognosco oveas meas
oves meæ me cognoscunt. Non dubitant sinceri Christia-
ni de me, inquit Christus norūt & confitentur quod sim
Christus filius Dei vivi: norūt & credūt me esse viā, veritatē
& vitam. Norunt nullum aliud nomen esse in cœlo &
in terra in quo habeant remissionem peccatorū præter
nomen Jesus. Norunt me esse quem Deus ex vehemen-
tissima & ardentissima dilectione misit, ut omnis qui
credit in me non pereat, sed habeat vitā æternā. Propte-
reia etiā non cessant me, inquit Christus, oves meæ, ama-
re, adeo quidē ut & ipsæ pro nominis mei gloria liben-
tissime mortem appetant, cum maxima patientia.

L. C. Utrumq; est ovium Christi proprium,:
Christum recte nosse & illum amare. Cognitio præ-
cedit, amor sequitur, ignoti nulla cupido. Hæc est
inquit Christus, vita æterna, ut cognoscant te verum
Deum

Deum, & quem misisti Iesum Christum, in utroq; itaq;
nos exerceamus: & Christum recte noscamus & ar-
dentissime diligamus. Qui Christum bene scit Satie
est si cætera nescit. Qui Christum nescit nihil est si cæ-
tera descit. Omnia inquit Apostolus, pro damno habeo
ut Christum Luciferiam. Sit amor Christi infucatus
nulla calamitas, nulla comoditas, nulla acerbitas,
nulla Svanitas, separet me à Christo, ait Paulus Rom. 8.
Ultimo ut oves audiuit vocē pastoris quoquo velit eas se
comitari, Ita veri Christiani obediunt suis doctoribus
in omnibus ad Salutem earum Spectantibus. Beati
qui audiunt verbum Dei. Qui habet aures ad audiendū
audiat. Audiamus verba pastoris nostri Christi
& earum qui legatione pro Christo funguntur, ut in ex-
tremo die, audiamus jucundam hanc vocem, venite
benedicti patris mei, possidite regnum, quod vobis para-
tum est ab æterno, Math. 25.

OMnipotens æterne E S vive Deus, gratias agimus
tibi quod nos oves errantes ad pastore E S Dominū
nostrum Iesum Christum convertisti E S collegisti,
E S nos in sinu E S potenti manu tua gestas. Tibi
itidem Domine J E S U C Hriste gratias agimus,
quod animam tuam pro nobis posuisti, E S nos quoq; in
sinu E S potenti manu tua gestas, ac oramus, ut nos
miseras E S insirmas oves, sanes, E S contra Lupos
defendass nos pascas E S serves, vitam eternam des
nobis, qui vivis E S regnas Deus per omnia Secula
Seculorum. Amen.

Bene.

Benedictio, & Claritas & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Vita
tus, & Fortitudo, DEO nostro, in Secula seculorum, Amen. Apoc, 7:12.

QUESTIONS

AN hæc descriptio mercenarij à Christo data qua-
drat ad illos Ecclesiæ ministros qui sunt turpis Lucri
cupidi ? Aff.

Etsi a Christus hoc Loco non præcipue de ministris
Ecclesiæ, sed de suo officio redemptionis (in quo nullū
habet collegam aut adjutorem) loquitur tamen hæc de-
scriptio bene quadrat ad eos Ecclesiæ ministros, qui non
studio gloriæ Dei, aut Salutis hominum, sed tantum
propter viætum & quæstum ministerio funguntur, hi in-
gruente Periculo non sunt in religione constantes: quin
etiam extra periculum nullo Zelo officium suum faciunt.
Atq; utinam non multi tales essent. Quod v. ad externā
ministrorū Ecclesiæ fugā attinet, nō sunt omnes illi pro
mercenarijs habendi, qui in persecutionib; fugiūt. Chri-
sti n. discipulis suis, Apostolis inquit: Si in una civitate
vos persecuti fuerint, fugite in aliam. Neq; mercenarii sunt, qui non propter sus-
uum privatum periculum, furorē hostium declinant sed ideo cedunt, ut Eccle-
sia diutius inservire possunt: parati interim (si Deo ita visum fuerit) vitam
pro gloria Christi profundere.

2: An ex his verbis Christi fiat unū ovile & unus pastor recte
colligatur omnes unā veramq; religionem sectatores ante novissi-
mum diem? Neg.

Qui ex his verbis colligunt, ante novissimum diem talē
fore concordiā in religione, quæ omnia dissidia tollat,
ita ut omnes unam eamq; veram religionem sine Sectatōri, ideoq; ipsi iudicium
de controversiali religionis usq; ad illud tempus suspēndant. hi toto exlo-
errant, quod enim Christus hoc loco de uno ovili & uno pastore dicit,
dudum impleta sunt, cum Christus ex gentibus & iudeis
unam colligeret Ecclesiam.

